

Zin en onzin in pensioen en AOW-discussies en alsnog referenda houden.

Er wordt veel over pensioen en AOW gesproken. Vaak worden daarbij de feiten uit het oog verloren. Ik doe een poging die feiten op een rij te zetten. Verder ga ik in op het voorstel van NSC om alsnog referenda te houden per pensioenfondsen over het wel of niet overgaan naar het nieuwe pensioenstelsel.

1. Waarom wijzigingen?

- De obstakels die indexatie sinds 2008 onmogelijk maakten, ondanks het groeien van de pensioenvermogens, zijn:
  - Een te lage rekenrente.
  - Hoge indexatiedrempels.
- Het opheffen van de wettelijke doorsnee pensioenopbouw en de leeftijdsonafhankelijke pensioenpremie door het parlement
- De leeftijdsstijging AOW is te veel ook ten opzichte van ons omringende landen en de belofte dat voor zwaarwerk regelingen afgesloten kunnen worden, worden niet nagekomen.

2. Voordelen van de nieuwe wetgeving:

- Pensioenvermogens kunnen nu beter worden gebruikt voor indexatie.
- Drempels voor verlaging en indexatie zijn verlaagd, in de periode tot overgang naar het nieuwe stelsel, wat pensioenverlagingen heeft voorkomen en het mogelijk maakt te verhogen vanaf 105% dekkingsgraad
- Er kunnen afspraken gemaakt worden over 3 jaar eerder met pensioen gaan voor zware beroepen. De tijdelijke regeling daartoe is na stakingen een blijvende regeling geworden
- De leeftijdsonafhankelijke pensioenpremie is hersteld zodat het toenemen van leeftijdsdiscriminatie wordt voorkomen.
- De AOW-leeftijd wordt tijdelijk bevroren en daarna is de stijging minder dan eerder.

3. Nadelen en uitdagingen:

- Kosten voor compensatie bij afschaffing van de doorsnee-opbouw worden afgewenteld op pensioenvermogens terwijl die ook door een tijdelijke werkgeverspremie betaald kan worden.
- De afschaffing van de doorsnee pensioenopbouw is voordelig voor jongeren, maar nadelig voor met name vrouwen met kinderen
- Er zijn risico's van ongelijke verdeling van overrendementen en toename van complexiteit door individuele pensioenpotjes.
- De AOW-leeftijd stijgt wel bij toename van levensduur maar daalt niet als de levensverwachting afneemt.

4. Wat hetzelfde is in oud en nieuw stelsel

Zowel in het oude stelsel als het nieuwe stelsel is de hoogte van het pensioen afhankelijk van premies en opbrengst van beleggingen. Die opbrengst van beleggingen is gemiddeld 6%. De kritiek dat alleen in het nieuwe stelsel het pensioen afhankelijk is van beleggingsopbrengsten, is onzin.

5. Raadpleging leden vakbonden.

- In 2019 heeft de FNV het pensioen en AOW-akkoord, bereikt na de nodige acties, in ledenvergaderingen en een referendum aan de leden voorgelegd. Een grote meerderheid (75%) van de deelnemers (grootste ooit) stemde voor. Ook bij het CNV vond een soortgelijke ledenraadpleging plaats.
- Over de uitwerking van het Pensioen en AOW-akkoord in de nieuwe pensioenwet zijn de leden niet gehoord. De uitwerking is ook niet al zodanig aan de ledenparlementen van vakbonden voorgelegd. Het wetsvoorstel werd gepresenteerd door de minister en de voorzitters van FNV en VNO. Daarmee de indruk wekkend dat het wetsvoorstel ook van vakbonden was. Iets wat niet het geval kan zijn. Wijzigingen in het wetsvoorstel konden slechts met veel moeite tot stand komen. Wijzigingen zoals kunnen indexerend vanaf 105% dekkinggraad in de periode tot overgang en zoals het gelijk verhogen van gepensioneerd in plaats van verschillend per leeftijd.
- De inzet van vakbonden in onderhandelingen per pensioenfonds over het overgaan naar het nieuwe stelsel, is zeer beperkt aan de leden voorgelegd. Veelal in enquêtes waar essentiële vragen zoals wie betaalt de compensatie aan werknemers van 45 jaar en ouder ontbraken. Soms werd er helemaal geen raadpleging gehouden over de inzet, zoals onder de leden van pensioenfonds zorg en welzijn. Over de uitkomst van onderhandelingen vond doorgaans alleen digitaal ledenraadpleging plaats zonder daadwerkelijke vergaderingen en de mogelijkheid schriftelijk te stemmen.
- Het niet deelnemen door vakbonden aan de discussie over het pensioen in de media maakt dat veel leden en werknemers (grotendeels onterecht) bang zijn voor het nieuwe stelsel.

6. Referendum voorstel NSC.

Deelnemers aan pensioenregelingen hadden het recht van individuele weigering. Dat recht tot weigering is echter uitgeschakeld in de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Volgens vakbonden, pensioenfondsbestuurders en werkgevers omdat het hebben van twee systemen (oud en nieuw) te duur is qua administratie en besturing. Op zich een relevant argument, lijkt mij. De NSC, onderdeel van het kabinet, wil een referendum houden per pensioenfonds over het wel of niet overgaan naar het nieuwe stelsel. Het gaat daarbij dat een pensioenfonds in zijn geheel wel of niet overgaat. Let wel het is dan kiezen tussen de obstakels in de huidige wet en de nadelen van de nieuwe wet. De vraag is ook of in het referendum ervan uitgegaan wordt dat in het huidige stelsel de wettelijke leeftijdsonafhankelijke pensioenpremie en opbouw, verdwijnt zoals het parlement eerder heeft uitgesproken.

7. Conclusie.

De nieuwe pensioenwet en wijzigingen in de AOW lossen obstakels op, maar introduceren ook nieuwe problemen, zoals een complexere verdeling van pensioengelden en verschillen tussen leeftijdsgroepen. De wijze van ledenraadpleging door de FNV is, na de goede raadpleging over het Pensioen en AOW-akkoord, onvoldoende. Net als het (niet)deelnemen aan discussies over het nieuwe pensioenstelsel in de media. De referendum discussie in het parlement, op initiatief van NSC maar met vermoedelijke steun van BBB en PVV, is een

beetje mosterd na de maaltijd en zal het parlement dwingen om aan te geven of de leeftijdsonafhankelijke pensioenpremie en pensioenopbouw wel of niet wijzigen in het oude stelsel.

Anne van Dijk, Drachten.